

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան դին Կ. Պոլսոյ համար 450 զէ.
» Գաւառաց » 460 »
» Օտար երկիրներու » 480 »
վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 75 »
» Գաւառաց » 80 »
Խաւարանիւր թերթի դին 60 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի հա-
մար 2 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 60 փարսոյ, աւելի անգամներ
բաւ համար 40 փարսոյ :



Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԻՍԴԱՐԱԿԱՆ ԱՂԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գալիս իրաւորաց ճանրու-
ծախքը խմբագրութեան վրայ է :
Իրաւորաց վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր
— Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պո-
լս, Չինիլի խան, Մանիսի դրամա-
նակը :
Ճամբու ծախքը չվճարուած հա-
մակ չընդունուիր :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 3 ՅՈՒՆԻՍ

ԻՍԴԱՐԱԿԱՆ

Գերմանիոյ կաթնալիկաց մէջ դըժ-
բասութիւնն օր քան զոր կաւեճաց
Հռոմի ինքնակոչ տերերական ժողո-
ւին որոշմանց դէմ, եւ այն Գերմա-
նացի եպիսկոպոսները որք Հռոմի
մէջ ժողովին որոշումներն անգամա-
յաւ ճիշդ կը թափեն, Գերմանիոյ
կաթնալիկ ժողովրդոց կողմէն լինի հա-
մակութիւնն ու քաջալերութիւնն կը
գտնեն :

Ամեն տեղ յորդորանաց հրաւեր-
ներ կը շրջաբերին ուղերձներ ատարագ-
բերու Հռոմի դռնուող Գերմանացի
եպիսկոպոսաց ուղղեալ, որպէս զի
անդրադառնալով դէմ բացած կախ-
նուն մէջ անյողգող կենան Հրա-
ւերներէն մէկը խիստ աղաւթ է, եւ
այսպէս կ'սկսի. « Ոտք եղնեք, ժամա-
նակը չանցած » եւ կը վերջանայ այս
խօսքերով. « Եթէ չենք կրնար աշխար-
հաւ ազատ պահել ընդհանրական ժո-
ղովն մեծազոյն մասին հակաքրիստո-
նէական որոշումներէն, դո՛ւն մեր եր-
կիրը պահենք եւ դերմանական եկե-
ղեցի մը կազմենք, որուն մէջ քրիստո-
նէական սէրն ապաստան գտնէ : »

Ուրիշ հրաւեր կամ կոչ մ'ալ հե-
տեւեալ խօսքերը կ'ենէ .

« Ոտք եղնք կաթնալիկ Գերմանի-
ոյ դուք որ ոչ միայն հզօր եք հաս-
տատլ այլ եւ փառաք ունիք երկնա-
ւոր հայրը սիրելու, եւ ի բոլոր սրտէ
եւ ի մտաց անոր ծառայելու : ձգե-
լիք ձեր նայուածքը Հռոմի վրայ, ու
ընդհանրական ժողովն անհաւանա-
լի յանգագութեամբ այնպիսի բաներ
որոշելու վրայ է, որք ոչ միայն կա-
թնալիկաց, այլ եւ ուրիշ եկեղեցեաց ան-
դամներուն, համայն աշխարհի կը վե-
րաբերին, եւ որք խղճի ազատութեան,
մեր քաղաքային ազատութեանց, եւ
մեր քաղաքական դպրութեան դէմ
ուղղուած են : Պապին անձնական ան-
սխալութեան նոր վարդապետութիւնն
ապաւնալից գիտումներ կը պարունա-
կէ համայն աշխարհի դէմ կղերական
այլանդակ փառասիրութեան ծը-
նունդ է : ձիւղլիկներուն կորոտական
եւ թշնամանիչ կռիւն է ամեն բարի
աշխիւ եւ փոխ իրաց դէմ : Ատուծոյ
պատկերն եղող մարդուն երկնից շը-
նորհիւ հաստած նիւթական եւ հոգե-
կան բարացող դէմ, եւ վերջապէս այն
ամեն բանեալու դէմ, որք տակաւին
ապագային մէջ մարդկութեան ջանից
նպատակ պիտի ըլլան :

« Ո՞վ են ուրեմն Հռոմի ժողովին
որոշմանց միջոցաւ այս բարիքները
մեր ձեռքէն լուրջ ուղղմանը — ձիւղ-
լիկներն են, նեցուկ ունենալով նը-
ւաղ քաղաքակրթեալ երկիրներու մէջ
ունեցած աշակերտներն են այնպիսի
քահանայներ որք իրենց ճիւղիկմ ա-

ռաջնորդաց կը հետեւին կուրօքն,
եւ կղերական ամենաբարձրակ եւ
ամենաողջալի տիւրապետութիւն կու-
ղեն հաստատել ոչ թէ Գերմանիոյ սե-
րոյն, այլ ծայրագոյն անձնապիւր-
ութեան վրայ հիմնեալ : Հեռաւոր
երկիրներու մէջ աղբոյ, եւ կաթնալիկ
կղերին ամենէն փառասիր եւ նուազ
լուստերեալ եպիսկոպոսներն են, որ
իրենց ձայնին թուաւոր առաւելու-
թեամբն իրենց հաւատոյ մասին ունե-
ցած ազդեցութիւնն օրէնք դնել կու-
ղեն իւրապիսի ամենէն քաղաքակրթ
ժողովրդոց վրայ :

« Կը տեսնենք որ ժողովին անց-
քերը գահալիճ շատաւ յաւալ կեր-
թան գէտ ի ճիւղլիկներուն կուսակ-
ցութեան փառասիրած վախճանը : Ա-
ստիք (ճիւղլիկները) իրենց փառասիր
կէտը համեմատեն այն մարդկութիւ-
նը մասաւոր եւ բնիկերական կուր-
թեան ու սարկութեան ամենէն սոր-
սալիկին անգուռից պիտի նետեն : »

Բրուսելոյ թագաւորն եւ Պ. Պիւ-
մարք էմի դպցին Ռուսաց Ալեքսան-
դրը կոչակը սոյնը թիւնն ապաւն-
ելով մի հարկեացայ այս տեսակ-
ցութիւնը գահալիճ մեկնութեանց
նիւթ պիտի ըլլայ, որոց առիթ կու-
տայ զլուստորալէս Պ. Պիւմարքի ներ-
կայութիւնը, եւ այն ալ հիւանդ վի-
ճակի մէջ : Այսպիսի տեսակցութիւն
մը կրնայ քաղաքական դիտումներ
ծածկել իր մէջ թէ եւ առանց անմի-
ջական հետեւանքի :

Սպանիոյ երեսփոխանական ժողո-
ւը նորէն այս օրերս թագաւորական
դատարկ թիւնն գահալիճ մ'ընտրե-
լու խղճով դարձած է :
Այս խղճոյ համար կազմուած
յանձնաժողովը անդեկադի մը մատոյց
որուն մէջ հետեւեալ առաջարկութիւն-
ները կան : Երեսփոխանաց թիւնն օր
առաւ իմաց պիտի տրուի փնտրանու-
թեան բացակա օրը եւ նիստը պիտի
շարունակէ մինչեւ որ թագաւոր մը
ընտրուի : Երեսփոխանը պիտի ստորագ-
րեն իրենց քուէն, եւ թագաւորին
ընտրութիւնը վաւերական պիտի հը-
րադարձուի երբոր ներկայ գտնուող
երեսփոխանաց կէսէն մէկ աւելի քը-
ուէ ստանայ : Ընտրութենէն ետեւ թա-
գաւորը երգում պիտի տայ սահմա-
նադրութեան երեսփոխանաց ժողովին
առջեւ, որ յատկապէս թագաւորա-
կան նիստ մը պիտի ընէ :

Տեղեկագրին այս առաջարկութեանց
մէկ կէտը այն է ներկայ երեսփոխա-
նաց կէսէն մէկ աւելի մեծազոյն մա-
սը կերպով թէ չպիտի ընդունուի Ե-
րեսփոխաններէն ամենք առաջարկու-
թիւն մը ներկայացուցին, որպէս զի
ընտրութիւնը բոլոր երեսփոխանաց
բացարձակ քուէովը կատարուի :

Յաղկի հիւանդութիւնը փարէզի
Լանարայի եւ վիեննայի մէջ հաղարաւոր
հոգի զոհ տանելէ ետեւ, այս օրերս ալ
Սպանիոյ մէջ սատակ կատարած կընէ :

Լանարայի եւ վիեննայի մէջ հաղարաւոր
հոգի զոհ տանելէ ետեւ, այս օրերս ալ
Սպանիոյ մէջ սատակ կատարած կընէ :

Ֆիւրթենցայէն յունիս 10 թուով
լուր կուտան թէ Սպանիոյ մարա-
շախան իտալիոյ գեղականին հետ յա-
րաբերութիւնները կարելուն վրայ,
վերջինն իտալիա կանչուեցաւ : Ֆիւրթեն-
ցայի Բարթոլէզ դեպուանին հետ ալ
իտալական կառավարութեան յարա-
բերութիւնները պաշտօնակապութենէ
զաւարցան մինչեւ որ Բարթոլէզի
կառավարութիւնը բացաւարութիւն
տայ :

Ալեքսանդր յունիս 10 թուով եկած
հետադիւր մը կը ծանուցանէ թէ Պ.
Քորոնէստ պիտի լըվ թէ նախորդ պա-
տերազմի պաշտօնեայ Պ. Սույոս աւա-
ղակներուն հետ հաղորդակցութիւն
ունէր : Պ. Սույոս արքայապետ մենա-
մարտութեան երաւ Պ. Քորոնէստի հետ,
եւ այս վերջինն ազգէն վիրաւորե-
ցաւ :

Բուսանիոյ մէջ երեսփոխանական
ընտրութիւնները կատարուիլ սկսան,
եւ արդէն ընտրուած երեսփոխանաց
մեծ մասը կառավարութեան նպաս-
տաւոր կերպով են :

Ռուսմուքէն յունիս 12 թուով
հետադարձուր մը կը ծանուցանէ թէ
Եւրոպայի մէջ ապստամբութիւն մ'եւ-
նելով շատ մարդիկ մեռելու ու վիրա-
ւորելու են :

Պուրթի մէջ ալ խռովութիւնն ե-
լուր եւ քանի մը մարդիկ ալ հան մե-
ռելու կամ վիրաւորուելու են, բայց խա-
ղաղութիւնը վերահաստատուել է թէ
հոն եւ թէ Եւրոպայի : Վաղարկայ մէջ
զորաց շարժումներ կան : Եւրոպայի եւ
Ռուսմուքի մէջ շոգեհատի երթեւե-
կութիւնը դադարել է :

Այս կառավարութեանց պատճառն եւ
երեսփոխանական ընտրութեանց կը
արուի :

Երեսփոխանայի մէջ փոփոխակց
անձրեւ մը գաւալի լեռներէն իջած հե-
ղերէնը Պոնտոսի մեծ գեղ մը
աւերելուն 70 էն աւելի տուն կոր-
ծանելով : Այս աղետալի աւերման
400 էն աւելի հողի զոհ եղեր են :

Ասիոյ վերնադասաւոր կողմէն ե-
կած լուրերը նշանակութեան արժա-
նի են : Խըրդըղներուն ապստամբու-
թիւնը, որ անցեալ տարի ընկճեալ կը
կը կարծուէր, այս տարի առաւել կա-
տաղի կերպով նորոգեցաւ, եւ այս
անգամ Գիւլայի թիւրքմէներն ալ ա-
պստամբաց հետ միարանած առա-
ւել ուժ տաւ են անոնց : Ռուսերն
այն կողմերը բաւական մեծ զօրու-
թիւն չունենալով, չեն կրցեր ապու-
ստամբայ յարձակումներուն դիմանալ,
եւ իրենց շինած բերդերէն մէկ քա-

նին անոնց ձեռք անցեր են : Հիմա Ռու-
սերը մեծ զօրութիւն կը դուռնեն
Օրէնպուրի, որպէս զի ապստամբնե-
րուն վրայ քայլեն, եւ դարձը չմեծցած
զապէն, որովհետեւ Պախլաւայիք ալ
առիթի կ'ապաստեն Ռուսաց լուծը թա-
թալելու, եւ լուսածին նայելով Չի-
նացիք ալ ձեռքի տակէ օգնութիւն
կընեն ապստամբաց :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ
Արաւիկն դարձող պաշտօնատան
ընդհանուր քարտաշարութեան դի-
ւանին անգամ Եսեփան Մեքիք Էֆեն-
տին Եսեփանի վիճակէն դադարական
թղթակցութեան անօրէն անուանեցաւ :

Շարքի օրը Մեք Եսեփանուն եւ
Բ. Գրան նախարարները կայսերական
պալատէն երթալով խորհուրդ ըրին ընդ-
նախագահութեամբ վեհ. Սուլթանին :

Կայսերազոյց թիւստութեան առ-
նը դալ երկու շարքի պիտի սկսի : Բայց
Բերայի աղետալի հրդեհին պատճա-
ռաւ վեհ. Եսեփանի չուղեց այն մե-
ծահանդէս փառաւորութիւնը, ապ
այս արարողութեան, որն որ ունեցած
է Սուլթան Ապիսիլ Մեքիք կայսեր
օրով : Հետեւեալ օր Եսեփան պիտի
կանգնին եւ ոչ հրապարակային կո-
չուեցներ տրուին, այլ պարզապէս կը-
րօնական արարողութեան ձեւ պիտի
ունենայ :

Ասիէց դատ կըսուի, թէ վեհ.
Սուլթանը հրաման ըրեր է որ իր դա-
հալարութեան տարեդարձի տօնն ալ
այս տարի հանդիսիւ եւ կոչուեցներ
բով չկատարուի, եւ անոր երթալիք
ծախքը հրկիզելոյ օգնութեան գոր-
ծածուի :

Օգոստ. Եսեփանային այս մարդա-
սիրական փէ հղացումներն բոլոր օրհ-
նութեամբ փառաւորուելու արժա-
նի են :

Բ. Գուրք Էֆենդի թայմի Լապ-
րին մէկ ամիս դադարման համար տը-
ռած միջոցն դարձաւ արթնութիւնը դադ-
րեցնելով Էֆենդի թայմի նորէն հը-
րադարձուիլ սկսաւ :

Այս շնորհը զոր կայսերական կա-
ռավարութիւնն ինքնայօժար կերպով
ի դարձ դուռ, մայրաքաղաքիս լապ-
րութեան մէջ նախընթաց չունի, եւ
մեծ վառք է Օսմանեան իշխանու-
թեան ազատամտութեանը :

Այս դարձը յայս կուսաց մեղ, որ
Բ. Գուրք Էֆենդի երեք տարի առաջ
ըրած վարդական անօրէնութիւնն ու
դադարեցնելով Լապրիկները վերական-
մալելոյ օրինաց իրաւասութեան ներ-
քիւ կը գնէ :

Մեքեալ կիրակի առուր հրդեհին զոհ
եղող դժբաղդներուն օգնութեան տը-

